

Lib. Pri-
mus Cere-
moniarum
Sacrarum
Sect. 14.

pro locorum antiquitate sedes in Conciliis assignantur, Sed Prælati omnes cujuscunque sint gradus sedent inter collegas suos secundum ordinationem sive promotionem suam.

Quo tempore Vivianus ille erat in Hibernia, Armacha à Ioanne Curcy in Anglorum potestatem fuit subacta. Qui tamen nihil damni intulit, sed viris Ecclesiasticis qui ibi Deo vacarunt, perbenignum fuisse, Ecclesiamque restaurasse perhibetur, quæ nostro tempore à Ioanne O-Neal una cum urbe incendio deformata pristinam dignitatem amisit, & paucula tantum, casulæ viminibus intextæ, hodie supersunt cum laceris parietibus Monast. Prioratus & Palatii Primatis. Inter hujus loci Archiepiscopos maxime celebrantur, Sanctus Malachias, qui primus sacerdotibus in Hibernia uxores interdixit, vir suo seculo doctus & pius, & qui de natali barbarie nihil minus traxit quam de sale marino pisces maris, ut inquit, qui ejus vitam fuisse descripsit S. Bernardus; & Richardus Fitz-Raulf, vulgo Armachanus dictus, qui contra Fratres mendicantes spontaneam in Christianis mendicitatem exosus acriter calamo circa annum MCCCXLV digladiatus. Iuxta Armacham in colle intumescenti supersunt reliquæ antiqui castri (Owen-Maugh vocant) quod antiquam Regum Ultoniæ habitationem fuisse ferunt. Magis in Occasum Aqua nigra, vulgo Black-water, Hibernice More, id est, Magna, serpit, quæ limes inter hunc Comitatum & Tiroën, de quo suo loco dicendum. Hac regione & in vicinia Mac-Genis, O Hanlon, O Hagan, & ex stirpe O-Neal quamplures agnominibus variis assumptis, rerum quodammodo potiuntur.

Armachanus.

COMITATUS

D O W N.

Equitur ad Ortum Comitatus Down, amplius ille quidem & solo fecundo ad Hibernicum usque mare protensus, à plaga Boreali Lacum Eaugh, novo nomine Logh-Sidney, & ab Australi Louth Comitatum attingens. A quo Newry flumine dividitur. Ad hoc in ipso primo hujus Comitatus limine nostra memoria opidum ejusdem cognominis posuit & communiavit Nicholaus Bagnall Hiberniæ Marefcallus, qui suo ductu res præclaras hic gessit, & regionem industria cultiorem reddidit. Iuxta flumen Ban minor dictus è solitudine montium de Mourne effusus per Eaugh fertur regionem, quæ ad familiam Mac-Gynnys spectat, cui cum O-Nealis Ultoniæ tyrannis olim controversia, an ipsorum militibus cibaria &c. (Bonoghry hoc servitutis genus vocant) exhiberet, suamque habet Episcopalem sedem ad Dromore, supra

Mac-Gynnys.

quam ad Lacus Eaugh marginem Kibolto & Kilwary sylvis & paludibus tractus sunt impeditiores. Hæc interior. Sed ad oram maritimam mare se ita insinuat, & variis recessibus terram excavat, lacusque se dilatat juxta Dyffrin vallem nemorosam, olim Mandevillorum, postea Whitorum hæredium, ut duos faciat Chersonefos: Lecal ad Meridiem & Ardes ad Aquilonem. Lecal ager opimus, totius Hiberniæ longissime in Ortum prominet, extremumque ejus Promontorium, quod nunc nautis S. Iohannis Foreland, Ptolemæo ISANIVM vocatur, forsitan à Britannico Isa, quod infimum sonat. In ipsius isthmo DVNVM floruit, cujus meminit etiam, sed non suo loco Ptolemæus, nunc Down, vetustæ sane memoriæ opidum, sedes Episcopalis, & Patricii, Brigidæ, Columbæque tumulo insigne, cui hoc Distichon Rhythmicum fuit inscriptum,

Hi tres in Duno tumulo tumulantur in uno,
Brigida, Patricius, atque Columba pius.

Quorum monumentum Leonardum Grey Proregem sub Henrico Octavo demolitum fuisse fama obtinet, certumque est cum ille provinciæ male habitæ ageretur, & capitis damnaretur, inter alia, objectum fuisse hoc Patricii templum profanasse. De S. Patricii autem sepultura, ut olim Græciæ urbes de Homeri patria, religiosi concertantur. Hi Duneses sibi vendicant, idque autoritate versiculi quem dixi; Armachani repetunt ex verbis illis S. Bernardi quæ modo protuli; Glasconenses in Angliâ vetustis cœnobii sui monumentis sibi asseruerunt; & Scoti nonnulli; ut apud ipsos ortum prope Glascon, ita & sepultum affirmarunt.

In hoc DVNO Ioannes Curcy bellicosus ille Anglus & supra militem in Deum devotus cum sui juris hanc regionem fecisset, Benedictinos Monachos primus induxit. Monasteriumque de Carick, quod in Erinaich prope fontem S. Finini Mac-Nell, Mac-Eulef, Rex Ultoniæ extruxerat, in insulam ab ipso Ynis-Curcy dictam transtulit, prædiisque assignatis locupletavit. Antea enim Monachi Hibernici ut veteres illi in Ægypto, quorum institutum vir pius Congellus, id est, ut interpretantur Pulchrum pignus, in Hiberniam traduxit, orationibus assidui manuum labore victum sibi & egenis pararunt. Sed monastica hæc instituta ut humana non diu perstiterunt, cum mores in peiora devergerent, & opes pietatem quæ illos ut mater peperit sensim contraminarent. Priscam autem illam disciplinam Robertus Abbas Molismi in Burgundia obnixe olim revocare studuit, discipulisque persuasit ut labore manuum viverent, Decimas & oblationes Clericis qui Diœcesi deservirent, relinquerent, femoralibus, staminis, pellicisque abstinerent. At illi contra nitentes à consuetudinibus quæ in Occiduis orbis monasteriis ob-

Lecal.

Isanum
Promon-
torium.
Dunum.
Down.

S. Patricii
sepultura.

Monachi
locupletati.

Rob. de
Monte de
immuta-
tione Or-
dinis Mo-
nacho-
rum.

serva-